

Budgetsegla i Norge

Världens ~~dyraste~~ vackraste land!

Långa ljusa nätter. Skärgårdar så vackra att de tar andan ur dig. Blanka turkosa fjordar. Höga berg, vattenfall och glittrande glaciärer. Det är inte utan anledning Norge kallas världens vackraste land. Norge har också rykte om sig att vara ruskigt dyrt. Men att segla här kan vara förvånande billigt, och enkelt. Praktiskt Båtagande ger dig tipsen.

Text och foto Linda Hammarberg

Norges natur slutar aldrig att överraska, oavsett på vilken breddgrad du befinner dig. Helgelandskusten (Nordland) är norrmännens egen favorit.

10 bästa budgettipsen

1. Låna eller köp begagnade sjökort (nypris ca 40 000 kr för hela kusten)
2. Bunkra basvaror i Sverige – mat är dubbelt så dyrt i Norge
3. Fiska – norska vatten är överraskande generösa
4. Fyll dieseltanken på norska sidan – avgiftsfritt för båtfolk
5. Undvik gästhamnar öster om Lindesnes – höga hamnavgifter
6. Angör privata bryggor och kajer – fråga om lov
7. Ankra i naturhamn eller segla i ytterskärgården – inga eller låga hamnavgifter
8. Stäng av mobiltelefonen eller köp norskt kontantkort
9. Gör dig eloberoende – el kostar extra i de flesta norska hamnar
10. Undvik att duscha i land – dyrt (10–50 kr)

Hamnavgifter

Generellt är hamnavgifterna i Norge förvånande låga, mellan 50 och 150 kronor. Betalar gör man oftast enligt ärlighetsprincipen, i en låda på kajen eller i ett hål i väggen. Storlek på båt spelar sällan någon roll, däremot kostar elektricitet, dusch och tvätt extra, vilket gör att slutnotan kan bli ganska hög trots allt.

Det lönar sig att hålla sig i ytterskärgården, där är hamnavgifterna betydligt lägre. Dyrast är det i städerna, och på sydkusten öster om Lindesnes. Allra billigast är det naturligtvis att ligga i naturhamn – fina ankarplatser och rejäla förtöjningsbultar finns det gott om. Att lägga till vid en privat brygga eller kaj är ett annat budgetalternativ. Men glöm inte att fråga om lov.

Dusch

Med undantag av sydkusten är servicen ofta begränsad i anslutning till de norska gästbryggorna. I de fall en dusch finns får du räkna med att betala mellan 10 och 50 kronor för att använda denna. Oftast hänvisas du till ett närliggande hotell. Det kan alltså bli riktigt dyrt om man är många ombord! Att tanka vatten är däremot gratis, så har du dusch på båten kan det löna sig att använda den. Värma dagar kan havet och/eller slangen på bryggan utgöra attraktiva alternativ.

El

För den som är självförsörjande på el, har låg elförbrukning eller har kraftiga batterier finns många kronor att spara. I Norge är det nämligen mer regel än undantag att ta extra betalt för elektricitet på bryggan. 20–30 kronor är det vanligaste, men i de stora städerna är det ofta dyrare, upp till 70 kronor. Många bryggor saknar dessutom tillgång till el, men en lång kabel ökar dina chanser.

Bränsle

I Norge är det tillåtet för fritidsbåtar att tanka avgiftsfri diesel. Detta gör den betydligt billigare än i Sverige. Sommaren 2007 kostade dieseln runt sju norska kronor litern, vilket då motsvarade mindre än nio svenska kronor. Bensinpriset var däremot cirka 20 procent högre än i Sverige.

Det norska priset på gasol är ganska likvärdigt med det svenska. Små 2-kilosflaskor går att byta på vanliga bensinstationer. På de större flaskorna däremot skiljer sig ventilerna åt och du kan alltså inte byta in din svenska flaska i Norge. Det finns adapterar att köpa (ca 350 kr), men då tillkommer dessutom kostnaden för den norska flaskan. Ett billigare alternativ är att söka upp någon av de ganska få påfyllningscentraler som finns längs med norska kusten, se www.lpgnorge.no

Proviant

I Norge finns en liten lanthandel i nästan varje by. Att få tag på färska matvaror är därmed inga problem, dock oerhört dyrt – i snitt får man räkna med dubbla priset jämfört med Sverige. Det finns alltså all anledning att bunkra basvarorna på svenska sidan om gränsen. En båt rymmer oftast mer än man tror.

För den som tycker om fisk finns många kronor att spara. Havet bjuder på så mycket färsk fisk du kan önska dig. Se till att ha en hyfsad fiskeutrustning ombord. Ju längre norrut du kommer, desto bättre är fisket. Det tar sällan mer än tio minuter att få middagen ombord. En bra fiskreceptbok är att rekommendera – annars blir kosten lätt enformig efter ett tag.

För den som gärna tar sig en öl eller två rekommenderas utan tvekan ett stopp i Danmark på vägen till Norge. Du bör dock känna till att de norska tullbestämmelserna inte är särskilt generösa när det gäller alkoholförsel, se www.toll.no

De norska farvatten är väl utmärkt och enkla att segla i. Med sjömärken som pekar dit du ska styra är det svårt att göra fel.

För den som tycker om fisk finns många kronor att spara. Norska vattnen är överraskande generösa.

Fisketips

Pilka på 25–50 meters grynnor om du vill ha torsk eller sej på kroken. Använd havsfiskespö eller fast monterad rulle med en lina som är minst 0,45 mm grov och 200 meter lång. Pilken bör väga 250–600 gram. Komplettera gärna med en färgglad häckla (ca 1½ meter lång lina med flera färgglada enkelkrokar). Släpp ner pilken till botten, veva upp en meter eller två och ryck till. Håv och kniv redo.

Makrill kan du få på både djupa och grunda vatten. Makrillen hugger ofta på vägen ner. Använd samma utrustning som till torsk. Makrill kan även fiskas under gång men då behöver du en paravan. Det är en vinge som håller ner draget till inställbart djup för att sedan styra upp fisken till ytan när den hugger. God fiskelycka.

Sjökort och litteratur

Norska kusten är hela 22 000 kilometer lång, vilket är tio procent längre än till exempel USA:s kust. Motsvarande sträcka i Sverige är 3 200 kilometer. Förklaringen är de många öarna och de djupa fjordarna. Seglar man utomskärs minskar avstånden radikalt – kortaste vägen mellan exempelvis Göteborg och Narvik är mindre än 1 000 nautiska mil. Fördelen med Norges fransade kust är att det finns gott om skyddade hamnar och leder att välja mellan. Nackdelen är att det krävs stora mängder sjökort, vilket kan bli en riktigt dyr historia.

På Nautiska Magasinets webbplats kan du se vilka och hur många sjökort du behöver beroende på var du vill segla. En komplett uppsättning kort för hela norska kusten innebär en utgift på runt 40 000 kronor. Kan du låna eller köpa begagnade kort finns alltså riktigt många tusenlappar att spara. Har du ett bra system med digitala sjökort kan detta vara ett utmärkt alternativ, särskilt i kombination med översiktskort i pappersformat.

De norska sjökorten saknar detaljerade hamnskisser. Detta ökar behovet av separata hamnguides. "Den Norske Los" är en mycket användbar serie på åtta böcker med tydliga hamnbeskrivningar och vackra färgbilder. De senaste upplagorna är att rekommendera, men nypriset är högt (800–900 kr/st), och begagnatmarknaden är liten. Ett betydligt billigare alternativ är "Norwegian Cruising Guide", som du kan ladda ner i pdf-format på www.norwegiancruisingguide.com för 20 euro. Skriv ut och sätt in i pärm och du har fått dig en bra hamnguide som är enkel att planera efter. Ett bra komplement, särskilt i södra Norge, är "Ferie & Fritidshavner", som ges ut av Redningsselskapet. Boken ingår i medlemsavgiften (795 NOK), vilken dessutom ger dig rätt till sjöräddning både i Norge och Sverige.

Söker du inspiration rekommenderas böckerna "Mot Nordpolen – Med Ariel IV längs Norges kust till Svalbard" av Boye-Freudenthal samt Åke Mattssons "Vagabond till Lofoten".

Tidvatten

I de norra delarna av Norge skiljer det tre–fyra meter mellan låg- och högvatten, medan tidvattnet söder om Bergen är i stort sett försumbart.

Tidvattnet är extra viktigt att ta med i beräkningen i samband med ankring och förtöjning vid kajer eller klippor. Använd riktigt långa linor. Eller sök upp en flytbrygga som löser problematiken åt dig, så länge det är djupt nog vill säga. Tänk också på att tidvattnet kan orsaka besvärliga strömmar, framför allt i trånga sund.

En tidvattentabell i någon form bör finnas ombord. Många digitala sjökortsprogram innehåller fullständiga uppgifter om tidvatten. Tabellen går också att ladda ner eller kopiera kostnadsfritt på internet om du letar lite. Annars kan du alltid köpa en i tryckt form för ett par hundralappar.

Väder

De norska väderprognoserna är otillförlitliga, särskilt på västkusten. En förklaring är variationerna i landskapet. Starka fallvindar är vanliga intill höga berg. Och ofta accelererar vindarna kraftigt inne i en fjord medan det blåser en stilla bris i en helt annan riktning ute på havet. Eller tvärtom. Generellt kan man ändå säga att det är vanligast med nordliga vindar i början på sommaren, medan sydliga vindar dominerar i slutet av säsongen.

För den som trots osäkerheten vill ha en aning om hur vädret kan tänkas utvecklas finns många alternativ. Besök norska meteorologiska institutets webbplats på www.met.no eller lyssna på NRK P1 som sänder väderrapporter sex gånger om dagen. Sändningstider hittar du på www.nrk.no. Vhf och text-tv är andra möjliga kanaler för dig som inte har Navtex eller väderfax ombord.

För att hänga med i norska väderrapporter behöver du ha koll på landets olika landsdelar och fylken (län). De fem landsdelarna är Nord-Norge, Midt-Norge, Vestlandet, Sørlandet och Østlandet. Dessa är i sin tur indelade i totalt 19 fylken.

1. Østfold
2. Akershus
3. Oslo
4. Hedmark
5. Oppland
6. Buskerud
7. Vestfold
8. Telemark
9. Aust-Agder
10. Vest-Agder
11. Rogaland
12. Hordaland
13. Sogn og Fjordane
14. Møre og Romsdal
15. Sør-Trøndelag
16. Nord-Trøndelag
17. Nordland
18. Troms
19. Finnmark

HAMNTIPS

Norges fransade kuststräcka erbjuder ett oändligt antal skyddade hamnar. Möjligheterna är långt fler än vad hamnguiderna visar. Varsågod, här bjuder vi på 20 guldkorn från sydostkusten upp till Lofoten i norr.

Lyngør (58°37,8'N 09°07,5'E)

Vackert och välvårdat ö-samhälle med vita gamla trähus, smala gångar och små frukt-trädgårdar. Bilfritt. Obs: Se upp för höga avgifter vid segelmakeriets gästbrygga.

Kvitsøy (59°03,6'N 05°24'E)

Idyllisk by, vackert landskap med fin fyr och oändligt antal stengårdsgårdar och betande får. Träkaj, 100 kr, inkl el. Gratis tvätt och trådlöst internet.

Skudneshavn (59°09'N 05°15,5'E)

Vacker småstad med vita trähus och mycket skyddat hamnområde mitt i centrum. Träkaj, 130 kr inkl el.

Utsira (59°18,7'N 04°53,1'E)

Isolerad ö med 210 åretruntboende. Med en masthöjd under 12 meter rekommenderas inre hamnen i Nodrevågen, annars Søreavågen. Kaj, inga hamnavgifter.

Røvær (59°26,4'N 05°05,5'E)

Genuint och gästvänligt fiskesamhälle. Ankra tryggt i Suggevågen eller fråga på kafé Sjøhuset om lämplig kajplats. Ingen hamnavgift.

Espevær (59°35,5'N 05°09,4'E)

Trygg hamn i charmig fiskeby, på gångavstånd från öns berömda "UFO-ringar". Lägg till direkt vid butiken för 50 kr, alternativt på krogens något lugnare gästbrygga, 80 kr + 20 kr el.

Rognaldsvåg (61°33,7'N 04°47,2'E)

Trivsamt fiskesamhälle på ön Reksta. Träkaj, 100 kr inkl el och dusch. Missa inte den vackra 1100-talskyrkan på grannön Kinn. Ta jollen eller lägg till längst in på Kinnesunds färjekaj.

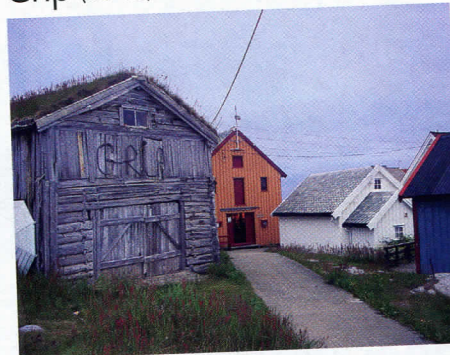
Ona (62°51,85'N 06°32,7'E)

Idylliskt och tätbebyggt fiskesamhälle med fin fyr. Berserk II:s nya hemmahamn. Flytbrygga, 125 kr inkl el och dusch.

Bjørnsund (62°53,6'N 06°49,4'E)

Liten ögrupp med välvårdade gamla fiskesamhällen. Två hamnar finns, varav den norra är bäst lämpad för större fritidsbåtar, men även här är gästbryggorna i minsta laget, 50 kr.

Grip (63°13,12'N 07°35,65'E)

Trång hamn på pittoresk tätbebyggd pytteö. Fin liten stavkyrka från 1400-talet. Kaj, ingen hamnavgift.

Magerøy (63°28'N 08°59,4'E)

Välvårdat och vackert handelsställe från 1600-talet, numera gästgiveri och maritimt museum. Grön oas i den annars ganska tråkiga Trondheimsleden. Flytbrygga, 50 kr + 20 kr el.

Veidholmen (63°31,15'N 07°57,3'E)

Mycket skyddad fiskehamn på mysig tätbebyggd ö. Trång men välutmärkt insegling. Flytbrygga vid krogen, 70 kr + 20 kr el.

Halten (64°10,4'N 09°24,4'E)

Mysig by i vacker ytterskärgård. Fin fyr och trevlig öbefolkning. Fantastiskt krabbfiske. Flytbrygga, 50 kr. Finns även bojar.

Villa Havn (64°32,7'N 10°42,6'E)

Fridfull plats i vacker skärgård. Europas äldsta koleldade fyr. Liten flytbrygga i naturhamnsmiljö, 20 kr.

Sanna (66°30,5'N 12°03,6'E)

Ö i Træna skärgård. Mäktiga fjällformationer, gigantisk grotta och 700 meter tunnel i berget. Hamn belägen i fin bukt med vit strand och idyllisk by. Liten flytbrygga, ingen hamnavgift.

Engen (66°42,4'N 13°42,5'E)

Gästbrygga i Holandsfjorden, på promenad/cykelavstånd från den enorma glaciären Svartisen. Turkost vatten och mäktiga fjäll. Flytbrygga, 100 kr, inkl el.

Sørfugløy (67°03,1'N 13°46,5'E)

Härliga stränder och höga fjäll. Pittoresk sommarby med många välvårdade gamla hus. Flytbrygga, 60 kr.

Nusfjord (68°01,9'N 13°21'E)

Vackert belägen hamn på Lofoten. Kallas Norges äldsta och bäst bevarande fiskesamhälle – idag är dock turismen större än fisket. Flytbrygga, 100 kr, inkl el. Gratis tvätt.

Henningsvær (68°09,3'N 14°12,4'E)

Gammalt levande fiskesamhälle på Lofoten. Mysiga kaféer, gallerier och butiker. Flytbrygga vid Bryggehøtlet, 65 kr + 40 kr el. Fler gästbryggor längst in viken, något dyrare.

Tranøya (68°11'N 15°40,5'E)

Trevlig by i nordöstra Vestfjorden. Kallas Lilla Skagen på grund av det vackra ljuset. Flera gallerier, årlig utställning på klipporna vid havet. Flytbrygga. 100 kr, inkl el.

I Norge seglar du i dagsljus i stort sett dygnet runt. Längst i norr går solen aldrig helt ner under sommaren. Gränsen för midnattssol går vid polcirkeln på 66°33'.

Geiranger finns med på UNESCOs världsarvslista och anses av många vara Norges vackraste fjord.

Broar och kablar finns det gott om på trånga norska vatten, men med en segelfri höjd på under 16 meter kommer du fram nästan överallt. Kontrollmät om du är osäker.

Norge är ett fantastiskt land att vandra i. Precis som i Sverige gäller allemansrätten. Ta med bärsele om du seglar med små barn.

Visste du att man kan segla inomskärs i stort sett hela vägen upp till Nordkap?

Mikado Propellrar

CAPELLA MARIN AB

Japanska prisvärda propellrar av hög kvalitet.

Capella Marin importerar Mikado propellrar i Sverige.

Fräsärvägen 4 142 50 Skogås . Tel 08-39 09 00 . Fax 08-39 67 60 . E-post: marin@capella.se . Internet: www.capella.se